

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Σ. Βουτυρά, Γ. Ν. Σατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Λαμβέρτη, διευθύνοντος.

ΕΠΙ ΤΗ 29 ΜΑΙΟΥ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Μετὰ τῆς ἀρρήτου ἐκείνης συγκινήσεως, ἣν ἐπιβάλλει τὸ μεγαλεῖον τοῦ πόνου, τιλεῖται συχνότατα ἐν πάσῃ Ἑλληνικῇ ψυχῇ τὸ μυστικόν Του μνημόσυνον.

Εἰς τὴν ἀπλὴν θεὰν γεωγραφικοῦ πίνακος τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν, εἰς τὴν ἐκφράσιν τοῦ ὀνόματος τῆς Πόλεως, εἰς τὸ ἀκουστικόν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπαράτου ποσῆτοῦ, εἰς τὴν ἀκρόασιν πλαιῖας ἀφηγήσεως, διεκτραγωδούσης τὰς δοκιμασίας τοῦ Γένους, εἰς πᾶν ὄνειροπόλημα περὶ τοῦ ἐθνικοῦ μέλλοντος, ἀνυψοῦνται τὰ Ἑλληνικά στήθη καὶ ἀσυγκράτητος ἐκρεύγει εἰς εὐσεβὲς μνημόσυνόν Του ὁ στεναγμός.

Δύσκαμπτος καθίσταται ὁ λόγος, βωδὴ ἡ λύρα, δταν προσκληθῇ νὰ ἐκφράσῃ ὅσα τότε ἡ Ἑλληνικὴ καρδιά αἰσθάνεται. Ταχὺς διασχίζει ὁ νοῦς τὰ σκοτεινὰ παρελθόν πέντε καὶ ἡμίσεως αἰώνων καὶ ἐκθαμβὸς ἵσταται πρὸ τοῦ τραγικωτάτου δράματος, καθ' ὃ μετὰ τοῦ βασιλέως ἡμῶν καὶ αὐτοκράτορος, σφαγιάζονται οἱ ἄγῶνες καὶ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ ἐλπίδες τόσων γενεῶν, καὶ ἀρχονται τόσων ἄλλων οἱ θρήνοι καὶ αἱ φρικταὶ δοκιμασίαι.

Ἄλλ' ὅπως εὐωδιάζει κατὰ τὴν παράδοσιν τὸ ἱερὸν σῆκος, τὸ περικλεῖσαν τὴν ἀγία Του ψυχὴν, οὕτω καὶ ἡ αὐτὴ ἀνήσυχος, τεθλιμμένη, περιέπταται ἐκτοτε ἄνωθεν τοῦ ἐρειπωθέντος κράτους Του, διαχέουσα τὸ γλυκὺ τῆς ἐλπίδος ἄρωμα, ἐμπνέουσα, ἐνισχύουσα, καθοδηγοῦσα τοὺς ἀπορραπισθέντας καὶ προσδοκῶσα ἐκ τῆς πλήρους αὐτῶν ἀπολυτρώσεως, ἐξ αὐτῆς μόνης, τὴν αἰώνιαν ἀνάκαυσιν.

Οὕτω, πᾶσα αὐταπάρνησις καὶ ἐθελουσία, πᾶς ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγὼν, πᾶν ὑπὲρ πατρίδος ἔργον καὶ πᾶσα δοκιμασία, ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας, καὶ τὰ ἐκατομμύρια τῶν ἐθνικῶν εὐεργετῶν, ὁ μόχθος τοῦ στρατιώτου καὶ τὸ φιλοκίνδυνον τοῦ ναύτου, ὁ ἀγαθὸς τοῦ διδασκάλου λόγος, τῆς μητρὸς ἡ πατριωτικὴ συμβουλή, ἡ φειδῶ καὶ ἡ στοργὴ πρὸς τὰ δημόσια, ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθήκον, τὰ κηρύγματα τῆς πίστεως, ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ ἐκνευρίζοντος ἀτομισμού καὶ τῆς διαφθειρούσης ξενολατρίας, ἡ ἐγκαρτέρησις εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀτυχίας, ἡ ἀντοχὴ κατὰ τοῦ πειρασμοῦ τῶν ἀπογοητεύσεων, ὅλα ταῦτα ἀποτεροῦσι τὸ μυστικόν Του μνημόσυνον, ὅλα ταῦτα εἶναι εὐσεβὴ ἔργα ὑπὲρ ἀναπίστεως τῆς ψυχῆς Του.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Β'. Ματθαίου

(Κεφ. 4, 18—23)

Κείμενον

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν¹ θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν² λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,³ βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς· Καὶ λέγει αὐτοῖς·⁴ Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβάς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν⁵ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς⁶ συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ⁷ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν⁸ μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

Σημειώσεις

1) Παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. Ἡ λίμνη Γεννησαρέτ ἡ ὁποία ἀλλαχού λέγεται θάλασσα τῆς Τιβεριάδος.—2) Τὸν λεγόμενον = ὅστις προσωπομεῖτο Κηφᾶς συριακῶς, καὶ εἰς Ἑλληνικὴν μετάφρασιν Πέτρος. 3) Βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν = οἰπτοντας τὸ μέγα δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν. 4) Δεῦτε ὀπίσω μου εἶναι δευτέρα ἡ κλήσις αὐτῆ τοῦ Πέτρου καὶ Ἀνδρέου. Ἡ πρώτη κλήσις εἶναι ἡ περιγραφομένη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσε πρῶτον τὸν Ἀνδρέαν καὶ οὕτως τὸν Πέτρον. 4) Κατὰ τὸν τῆς οὐρανίας αὐτοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Ὑπῆρχον δὲ μία τουλάχιστον ἐκάστη ὅπως δῆποτε καλῶς κατωκνημένη πόλις.—6) Τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας = τὰς ἀρχαίας αἰτίνας ἀπετέλουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξ ὧν ἐμελλον νὰ καταρτισθῶσιν ἄνθρωποι, μέλη τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. 7) Μαλακίαν = ἀσθένειαν σωματικὴν ἀλλὰ καὶ διανοητικὴν.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἵνα νικήσῃ ὁ κοσμικὸς βασιλεὺς, ἵνα κατακτήσῃ καὶ δοξασθῇ προσλαμβάνει περὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ πᾶν ὅ,τι ἐξοχὸν ὑπάρχει ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ, ἐξοχὸν εἰς δύναμιν ψυχικὴν, ἐξοχὸν εἰς γνώσεις καὶ ἐπιστήμας, ἐξοχὸν εἰς θάρρος καὶ δημιουργικότητα. Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς ἵνα κατισχύσῃ προλήψεων καὶ ἐπιθυμιῶν, ἵνα κυριαρχήσῃ ψυχῶν, καὶ μεταβάλλῃ ριζὴν ἡθῆ καὶ ἔθιμα, ἵνα ὑπεστήριξον ἠδοναί, καὶ εὐφροσύνη τοῦ ἐγώ, καὶ ἐκλέγει ἀκολουθοῦν καὶ βοηθοὺς εἰς τὸ μέγα ἔργον, καὶ ἐκτελεστάς τῶν σκοπῶν αὐτοῦ ἀνθρώπους ἐργατικούς, ἀνθρώπους, ὧν αἱ χεῖρες εἶχον ἀποσκληρυνθῇ ὑπὸ τῆς κόπης, καὶ τὸ μυικόν σύστημα εἶχε συμπεγῇ εἰς λιθίνην κατάστασιν ὑπὸ τῆς ἐργασίας. Καὶ τοῦτο διότι ἐφ' ἐνὸς μὲν ἤθελεν ἵνα οὕτω καταστῇ ἐκφανε-

στέρα ή κινούσα τόν Χριστιανισμόν θεία δύναμις, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἤθελεν ἵνα τὴν ἐργασίαν τὴν μισομένην ὑπὸ τοῦ τότε κόσμου καὶ περιφρονημένην ἀνυψώσῃ καὶ ἐξευγενίσῃ.

Ὁ Θεὸς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἔθηκεν ἐν τῇ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἀλλ' ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν νὰ καλλιεργῇ καὶ νὰ περιποιῇται αὐτόν. Ἡ ἐργασία ἐκείνη ἦτο παράγων εὐδαιμονίας καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν ἠθάνετο κόπων ἐκ τῆς ἐργασίας. Ἀλλ' ἡ κατάστασις ἐκείνη δὲν διτηρήθη δυστυχῶς ἐπὶ πολὺ. Ἡ γῆ, ἡ μέχρι τῆς κατάρσεως κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ὑπέκουσα εἰς τὰ κελεύσματα αὐτοῦ, παρέχει ἤδη εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ἀλλ' ἀντὶ ἰδρώτος καὶ στεναγμῶν. Οὕτως ἡ ἐργασία, ἥτις ἦτο τῆς παρakoῆς ἀναγκαῖος νόμος τῆς φύσεως διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀποδίδει ἤδη μετὰ τὴν παρakoῆν δι' αὐτὸν σκληρὰ τιμωρία. ἥτις διαρκεῖ δι' ἅλου τοῦ ἐπὶ γῆς βίου τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἡ ἐργασία, ὡς τοιαυτὴ τιμωρία, ἐξακολουθεῖ δι' ὅλων τῶν αἰώνων θεωρούμενη ἐξευτελιστική, καὶ περιφρονημένη ὡς ἀτιμωτική. Οἱ χιρῶνακτες θεωροῦνται ὄντα εὐτελῆ καὶ κατώτερα. Καὶ πνεύματα, οὐχὶ κοινὰ, ἀλλὰ μεγάλα καὶ φιλόδοξα, ἀποβάλλουσι τὰς ἐργατικὰς τάξεις τῶν πολιτῶν ἀπὸ τῆς ιδεώδους πολιτείας, τὴν ὁποῖαν φαντασθέντα περιέγραψεν.

Ἀλλ' ὁ Κύριος, καὶ ἐν τούτῳ μεταρρυθμιστὴς καὶ διδάσκαλος καὶ σωτὴρ, ἠθέλησε νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς οὐδαιότητος ταύτης προλήψεως, καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐργασίαν εἰς τὴν πρό τῆς κατάρσεως τιμητικὴν ἀντίληψιν αὐτῆς.

Καὶ ὁ Κύριος γενόμενος ἄνθρωπος ἀνυψαὶ ἐκ τῆς ταπεινωτικῆς θέσεως, ἐν ᾗ διετέλουν, τὰς ἐργατικὰς τάξεις, λαμβάνων προστάτην Ἰωσήφ τὸν τέκνονα, καὶ γενόμενος αὐτὸς οὗτος ἐργάτης ἐν τῇ τεκτονικῇ ἐργαστηρίῳ τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ εἰκοσι καὶ πλέον ἔτη αἱ χεῖρες αὐτοῦ, αἱ δημιουργοὶ αὐτῶν τὸν ἄνθρωπον, ἐργάζονται καὶ ἀνυψοῦσι εἰς θεῖαν ἐκασχόλησιν τὴν βιοποριστικὴν ἐργασίαν, ἣν οἱ μεγάλοι τοῦ κόσμου περιφρονοῦσι. Καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ γινώσκεται ὡς ὁ Υἱὸς τοῦ τέκνονος. Καὶ ὅτε καταλιπὼν τὸν πρίονα καὶ τὴν στάβλην, τριακοντούτης ἤδη ἀναλαμβάνει τὸ ἔργον τοῦ Διδασκάλου, ἐκ τῆς περιφρονημένης τάξεως τῶν ἐργατῶν καὶ δὴ τῶν ἀλιέων ἐκλέγει ἐκείνους, οὓς προώρουν εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀναμορφώσεως τῆς γῆς.

Ἐργάζεται καὶ τεχνίται, γίνεσθε ὑπερηφάνοι ἐκ τῆς ἐργασίας τὴν ὁποῖαν ἐξασκεῖτε. Ἐννοήσατε ὅλην τὴν τιμὴν, τὴν ὁποῖαν προσδίδει εἰς ὑμᾶς ἡ μέχρις ὧν ταπεινωσις τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀναλάβετε ἐξ αὐτῆς δυνάμεις. Ἐάν ποτε ἐν τῇ κοπῶσει τὸ θάρρος ὑμῶν ἐκλείπῃ, ἐάν ποτε ἡ ζῶη ὑμῶν, φανῇ εἰς ὑμᾶς πολὺ σκοτεινὴ, καὶ τὸ ἔργον ὑμῶν βαρὺ λίαν καὶ ἐπιμυοχθὸν, εἴψατε τὸ βλέμμα τῆς διανοίας ὑμῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ εἰσέλθετε νοερώς εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς Νεζαρέτ. Ἐκεῖ θὰ ἴδῃ τέκνονα ἐργαζόμενον τὰ ξύλα, Ἰησοῦν τὸν Θεάνθρωπον Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τείνοντα εἰς ὑμᾶς τὴν χεῖρα. Λάβετε τὴν χεῖρα ταύτην, ἀσπάσασθε αὐτὴν μετὰ σεβασμοῦ, λατρείας καὶ ἀγάπης. Αὕτη ἀνύψωσις τοῦ βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα, αὕτη ἐξήγισσε τὴν ἐργασίαν.

Βαδίζετε, ἡγέτην καὶ σηματοφόρον ἔχοντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, βαδίζετε ἐνώπιον τοῦ ἀργοῦ καὶ ὀκνηροῦ κόσμου, ἔχοντες ὕψωμένην καὶ ὑπερήφανον τὴν κεφαλὴν. Οὐδεμίαν ἄλλην τάξιν ἀνθρώπων ἔχει ἀγαπητὴ καὶ τιμητὴ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, πλειότερον τῆς τάξεως ὑμῶν. Πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς, πρὸς τοὺς πλουσίους, πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἀπολαύσεων καὶ τῶν ἡδονῶν, δύνασθε νὰ εἴπητε καυχώμενοι: Ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἠθέλησε νὰ ὁμοιωθῇ πρὸς ὑμᾶς· ἀλλ' ἐγένετο τεχνίτης· καὶ ἔδωκεν εἰς ὑμᾶς τριάκοντα ἔτη τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς αὐτοῦ ἵνα διδάξῃ, παρηγορήσῃ, καὶ ἀνυψώσῃ ὑμᾶς εἰς εὐγενεῖαν ἀνωτέραν τῆς εὐγενείας τῶν ἀνθρώπων, 30 ἔτη καθ' ἃ ἐργάσθη ὅπως ἐργαζόμεθα, 30 ἔτη καθ' ἃ ὑπέφερον, ὅπως ὑποφέρομεν, 30 ἔτη καθ' ἃ

ἔζησεν, ὅπως ζῶμεν, 30 ἔτη καθ' ἃ ἀνάκτορα εἶχε τὴν καλύβην τοῦ ἐργάτου, θρόνον τὴν τεκτονικὴν τράπεζαν, σκηπτρον τὰ τεκτονικὰ ἐργαλεῖα.

Καὶ ὅταν γίνεταί λόγος εἰς ὑμᾶς περὶ τοῦ μεγάλου καὶ ἀγίου νόμου τῆς ἐργασίας, τὸν ὅποιον αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔχει ἐνθρονίσῃ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, μὴ ἀπατηθῆτε ἐκ τῆς σκέψεώς μου. Μὴ περιορίσητε τὰ εὐρεῖα ὅρια αὐτῆς, ἀλλὰ περιλάβετε ἐντὸς αὐτῶν πᾶσαν κοινωνικὴν τάξιν ἐκ τῆς ἐντίμου ἐργασίας ποριζομένην τὰ ἐν τῇ βίῳ ἀγαθὰ. Ἐργασία δὲν εἶναι μόνον ἐκείνη, ἥτις καταπονεῖ τοὺς μῦς, καταβάλλει τὸ σῶμα, σπάζει καὶ ἀμαυροῖ τὰς χεῖρας. Ἐργασία εἶναι καὶ πᾶσα τῆς ἐπιστήμης ἐνσχέσις. Ἐργασία εἶναι ἡ ἐργασία τῆς «κέψεως», ἥτις διὰ τῶν εἰς αὐτὴν ἀσχολουμένων διατρέχει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τὰ ὅρια τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, ἡ ἐργασία τοῦ νοῦ, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ μεταδοθῇ ἡ διεισδύση εἰς ἄλλα πνεύματα, ἡ ἐργασία τῆς φαντασίας, ἥτις ἐνδριεῖται τὰ ιδεώδη καὶ ζητεῖ ἀκαταπαύστως νὰ ὑπενδύσῃ ταῦτα νέους πάντοτε τύπους. Ἐργασία εἶναι καὶ ἡ ἀγαθοεργία, ἥτοι ἡ ἐργασία πάντων, ὅσοι ὅλην τὴν ζωὴν αὐτῶν ἔχουσιν ἀφιερῶσιν εἰς τὸ νὰ εὐεργετήσῃ, καὶ θεραπεύσῃ, καὶ ὑποβῇ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ ὑποφέρῃ καρτερικῶς τὰς πικρίας καὶ ἀπείρους δυστυχίας τοῦ κόσμου.

Ὁ ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος ἵνα ἐκπλύνῃ τὴν ἀμαρτίαν ἔχει ἀνάγκην πρὸς τελείαν μετάνοιαν πολλῶν μόχθων. Ὁ ἐργατικὸς ἄνθρωπος εὐρίσκει τοὺς μόχθους τούτους ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Οἱ κόποι καὶ οἱ ἰδρώτες οἱ ὁποῖοι φθείρουσιν αὐτόν, αἱ διαψεύσεις ἐλπίδων, αἱ ἀγωνίαι, αἱ στενοχωρίαι τὰς ὁποίας ὑφίσταται ὅταν ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἀποδίδῃ ἀκαρπός, εἶναι μέσα σωτηρίας ἐπαρκῆ, διότι εἶναι καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ὥραν, καὶ στιγμήν. Ναί! ὁ σταυρὸς τῆς ἐργασίας εἶναι βαρὺς, ἀλλ' ἐάν ὁ φέρων αὐτὸν ἐργάτης προσκολληθῇ ἐπ' αὐτοῦ θαρραλέως, ἐάν γνωρίζῃ τὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ φέρων τὸν σταυρὸν τοῦτον, δύναται νὰ λεχθῇ περὶ αὐτοῦ: Ὅτι ἀμαρτήματα πολλὰ ἔχουσιν ἀφελθῇ εἰς αὐτόν διότι ἔχει ὑποφέρει πολλά. Διὰ τῆς ἐργασίας ὁ ἄνθρωπος ὄχι μόνον ἐξιλεοῦται πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ προφυλάσσεται ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας. Παρ' ἐνὶ ἐκάστῳ ἐξ ἡμῶν ὑπάρχει πληθὺς δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι δέον νὰ ἐξαντληθῶσι οὕτως ὡς ἄλλως. Ἐάν αὐταὶ μὴ ἐξαντληθῶσιν ἐν τῇ εὐγενεῖ καὶ ἀγίᾳ δράσει τῆς ἐργασίας, θὰ ἐξαντληθῶσι πάντως ἐν τῇ δράσει τῆς εἰδεχθοῦς κακίας καὶ τῶν παθῶν. Πάντα τὰ κακὰ δημιουργεῖ ὁ κύρος καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἐργασίας, ἥτις ὀπλίζει τὸν βραχίονα τοῦ ὀκνηροῦ καὶ ἐν ἀργίᾳ σηπομένου κακούργου κατὰ τῶν ἄλλων, ἵνα πορίζεται τὰ ἀπολύτως εἰς τὴν ἀθλίαν συντήρησιν τοῦ ἀπαιτούμενα. Κακὸς υἱός, κακὸς πατήρ, κακὸς πολίτης, κακὸς σύζυγος ὁ ἐχθρὸς τῆς ἐργασίας, περατοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐν μὴ ἐπὶ τοῦ ἰκρίωματος πάντως ὅμως ἐν τῇ φυλακῇ καὶ τῇ εἰρκτῇ. Μὴ λησμονώμεν ὅτι ἀφ' ἧς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγκαθιδρύθη ἐν τῇ ἐργαστηρίῳ τοῦ τέκνονος ἡ ἐργασία καθιστᾷ τὸν μετὰ χαρὰς καὶ θάρρους ἐπαγγελλόμενον αὐτὴν, εὐγενῆ, ἐνδοξόν. Εὐγενεῖς, ἀριστοκράται, εἶναι διακρίσεις τῆς ματαιότητος τῶν ἀνθρώπων. Εὐγενὴς ἐνδοξος, κατὰ Χριστόν, εἶναι ὁ κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀνθρώπων ἀφηνῆς ἄνθρωπος, ὁ τίμιος πατήρ οἰκογενείας, ὁ ἐκλαμβάνων τὴν ἐργασίαν, ὡς νόμον δεδομένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκτελῶν αὐτὴν μετὰ χαρὰς καὶ ἐλπίδος. Ἀς γίνωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς ἐργασίας ἄξιοι νὰ συμπεριληφθῶμεν, ὡς ὁ Πέτρος καὶ Ἄνδρέας, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ ὁ λοιπὸς ὄμιλος τῶν μαθητῶν εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀληθῶν εὐγενῶν, τῶν ὁποίων διάστημα εἶναι ὁ Σταυρὸς καὶ τίτλος ἡ ἀγάπη, καὶ ἄξιωμα τὸ μέγα ὄνομα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ο ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ

Ὅτε ὁ γέρον βασιλεὺς τῆς Πύλου ἐν Τροίᾳ ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων ἐδίδε διὰ τῆς μελιρρύτου γλώσσης τοὺς τὰς ἀρίστας συμβουλὰς, ὁ Ἀγαμέμνων ἐθαύμαζε καὶ εἶπε τοὺς ἐξῆς ἀξιολογούμενους λόγους: «Εἴθε, Θεέ μου, νὰ ἦσαν πλησίον μου δέκα τοιοῦτοι σύμβουλοι, καὶ τότε γρηγορὰ θὰ ἐπιπτεν ἡ πόλις τοῦ Πριάμου». Οἱ λόγοι οὗτοι ἦλθον εἰς τὴν μνήμην μου, ὅτε ἀνέγνωσα εἰς ἀνταπόκρισιν ἐκ Σερρών, ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερρών μέλλων νὰ ἀπέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς μέλος τῆς ἐκεῖ Ἱερᾶς Συνόδου, πρῶτα μὲν ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ποίμνιόν του, ἔπειτα δὲ ἐδήλωσεν ὅτι προσφέρει δὲν ἐνθυμούμαι ἀκριδῶς ποῖον ποσὸν χρημάτων, ἵνα δι' αὐτῶν ἐγερθῇ ἑλληνικὸν Γυμνάσιον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἀχ! εἶπα κατ' ἐμαυτόν, καὶ νὰ εἶχον καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι καὶ ἀρχιεπίσκοποι πανταχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου τοιαύτας διαθέσεις! Ἀχ, καὶ νὰ ἠσθάνοντο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν πάντες οὗτοι τὰ καθήκοντα αὐτῶν πρὸς τὸ ἔθνος ἡμῶν τόσον βαθέως ὅσον ὁ ἅγιος Σερρών σήμερον καὶ ὁ αἰμνηστος Ἰωάννης Καισαρείας πρὸ ὀλίγων ἐτῶν! Πόσον διάφορος θὰ ἦτο ἡ θέσις μας σήμερον ἀπέναντι τῶν ἄλλων ἀνταγωνιστῶν!

Ἀλλ' οὕτως ἐγένετο, δὲν ἐδείχθημεν Προμηθεῖς, ἴσως δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ προΐδωμεν τοὺς κινδύνους, καὶ ἰδοὺ τώρα μᾶς περιέκυκλωσαν καὶ μᾶς ἀπειλοῦν φοβεράν καταστροφὴν καὶ ἐξόντωσιν. Ἀλλ' ἡ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται, εἶπεν ὁ θεὸς Παῦλος καὶ ὡς φαίνεται, ὁ ἑλληνισμὸς εἶναι πάντοτε πεπρωμένον ἐν κινδύνῳ νὰ ἀναφαινεῖται καὶ ἀναδεικνύεται. Λοιπὸν ἔστω καὶ οὕτως. Βλέπομεν σήμερον πάντες πέριξ ἡμῶν καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ λαῖκοι τοὺς μύριους κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ὡς μαῦρα νέφη ἐπικρέμονται κατὰ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν. Τάγματα καλοῦνται καὶ ἄλλα πολυώνομα ἐκδικωμένα ἐκ τῆς Γαλλίας ὡς ἀντεθνικά καὶ ἐπιβλαβῆ ἐκεῖ, ὑποστηρίζονται ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἰσχυρῶς ἐπ' αὐτῆς τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἵνα, ὡς λέγεται, διαδίδουν τὰ γαλλικὰ γράμματα, πράγματι δὲ ἵνα παραλύουν πάντα θρησκευτικὸν καὶ ἐθνικὸν δεσμόν παρ' ἡμῖν.

Καὶ ἐκτὸς τῶν κινδύνων τῆς καθολικῆς προπαγάνδας, ἡ ὁποία διὰ τοιούτων μέσων ἐπιδιώκεται μετὰ τῶν ὁμοεθνῶν μας, εἶναι καὶ αἱ πολυάριθμοι ἄλλαι τῶν διαμαρτυρομένων. Εἶναι δὲ κατὰ τὴν παρομίαν καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς φανεροί, ὅτι πᾶσα προσέγγισις μερικῶν ἐξ ἡμῶν εἰς τοὺς τοὺς ἡ ἐκείνους, οὐδὲν ἄλλο κατ' ἀλήθειαν σημαίνει ἢ διάσπασιν καὶ ἐξασθένησιν ἡμῶν.

Ἐπειτα παρὰ τοὺς θρησκευτικὸς τούτους ἐχθροὺς βλέπομεν τοὺς πανταχοῦ ἐπερχομένους πολιτικούς· Τούρκοι, Βούλγαροι, Σέρβοι, Ρωμῶνοι, Ἰταλοὶ, Αὐστριακοὶ, πάντες συνωμοτοῦσιν ἐναντίον μας. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ πολυπαθεῖς Χριστιανοὶ Ἀραβες καὶ Ἀρμένιοι καὶ αὐτοὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ συναγωνισταὶ μας Ἀλβανοὶ καὶ Κουτσόβλαχοι ραδιουργοῦνται σήμερον καὶ παραπείθονται νὰ βλέπουν εἰς ἡμᾶς ὄχι πλέον ἀδελφούς, συναγωνιστὰς καὶ συντρόφους εἰς πᾶσαν εὐτυχίαν καὶ δυστυχίαν, ὅπως πάντοτε μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ μάλλον ἐχθρούς. Οὕτως οἱ πάντες ἠνώθησαν καὶ ἐνδύνται ἐναντίον μας, καὶ τοῦτο μὲν φανερὰ, τοῦτο δὲ διὰ τῆς ραδιουργίας καὶ διαιρέσεως ἡμῶν ἐπιζητοῦν τὴν ψυχὴν μας.

Τὸ τί πρέπει νὰ πράξωμεν τώρα ἡμεῖς ἀπέναντι τῶν μεγάλων καὶ πολλῶν τούτων κινδύνων, ἐδείξεν εἰς ἡμᾶς ἐκ νέου ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Σερρών. Ἐθελοθυσία καὶ σύμπραξις πάντων! Ἡ ἀπόλωλε καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἐξ ἡμῶν εἶναι ζημία ἐθνική. Καθὼς οἱ διαβαινόντες τοὺς ποταμούς κρατοῦσι τὰς χεῖρας ἀλλήλων καὶ οὕτω συγκρατοῦνται καὶ

συσσώζονται, οὕτω καὶ ἡμεῖς μεγάλοι καὶ μικροί, κληρὸς καὶ λαός, συγκρατούμενοι, ἀδελφικῶς ἠνωμένοι, ὡς προχωροῦμεν καὶ ὡς ἀντιμετωπίζωμεν γενναίως τοὺς κινδύνους. Ὁ Θεὸς δὲν δέσσωσε τὴν φυλὴν ἡμῶν ἐπὶ τοσούτους σκοτεινοὺς αἰῶνας, ἵνα ἐξοντώσῃ αὐτὴν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον τῶν φώτων, ἀλλὰ τὸναντίον—περὶ τούτου πρέπει νὰ εἴμεθα πάντες πεπεισμένοι—σήμερον ἐπεμψεν ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ τοῦ πολυειδέος κινδύνους τούτους, ἵνα μᾶς συνετίσῃ, ἵνα μᾶς πειθαναγκάσῃ νὰ ἀφίσωμεν τὰς συνήθεις μικρὰς καὶ εὐτελεῖς διαιρέσεις, ἵνα ὁμοῦ χωρῶμεν ἀναβοῶντες μετὰ τοῦ μεγάλου τραγικοῦ *οἱ παῖδες ἑλλήνων, ἔτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδ' ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρώων ἔδη, θήκας τε προγόνων· τῶν ὑπὲρ πάντων ἀγῶν»*.

ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΠΕΤΕΙΟΙ

1453—1904

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

.... Ἐν ἀκατίᾳ ἀπὸ τῆς γεφύρας Καράκιοι ἀναπλέομεν τὸ Χρυσὸν Κέρας. Ἐξω τοῦ κόλπου φαίνεται, ὡς ἀπείραντος ἰὼν τάπης, ἡ Προποντίς καὶ ὑπὲρ αὐτὴν ἡ Χρυσήπολις, στέρουσα τὴν γέλυσσαν θάλασσαν διὰ τοῦ πονθίου καὶ θαυμασίου αὐτῆς κυπαρισσῶνος· λιγαῖα αὖρα ἐκδιμίζει ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου τὰ μῦρα τῶν κήπων καὶ τῶν δασῶν αὐτοῦ. Θόρυβος δαιμονιώδης ἀπὸ τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Γαλατᾶ καὶ ἀπὸ τῶν ποικίλων πλοίων τῶν διαπλεόντων τὸν Κεράτιον δὲν ἐμποδίζει εὐφωνα πτηνὰ νὰ πέτνουν εἰς τὸν αἰθέρα διαυγῇ καὶ ἡμερον. «Πάντα παρήλθον ἡ τέχνη, ἡ δόξα, ἡ ἐλευθερία, ἀλλ' ἡ φύσις ἔειναι αἰωνίως ὥραία.»

Ἀριστερὰ ἡμῶν ἀφίκομεν ὀπισθεν ἐτοιμόρροπον πύργον, ἐκεῖνον ἴσως, ἐν ᾧ ἔμειναν οἱ ὕστατοι τῆς Πόλεως ὑπερασπισταί, ὀλίγοι Κρήτες μιᾶς νηός. Ἐμπροσθεν δὲ ὑφύεται ὁ ναὸς τῆς Ἀγίας Θεοδοσίας, ὑπὸ τῶν Τούρκων κληθεὶς Τζαμί τῶν Ρόδων (Γκιουλ Τζαμί), διότι οἱ χριστιανοὶ ἐπιτελοῦντες τὴν μνήμην τῆς ἁγίας, τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀλώσεως, εἶχον κοσμήσῃ διὰ στεφάνων καὶ ὀρμαθῶν ρόδων τὸν ναόν. Πρὸ ἡμῶν δὲ βλέπομεν ὀρμισμένα τὰ δυσκινήτοτερα νεκροῦ πολεμικὰ σκάφη τῆς ὁσμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Ἐκβαίνομεν εἰς τὴν γῆν παρὰ τὴν παλαιὰν μετὰ τὴν Πόλεω καὶ Γαλατᾶ γέφυραν κατὰ τὸ Οὐν-Καπανά. Βαίνομεν πρὸς νότον εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως. Ἀριστερὰ κατὰ τινὰ καμπὴν τῆς ὁδοῦ εἰσερχόμεθα δι' αὐλῆς στενῆς εἰς τὸ ἁγίασμα τῆς Παναγίας, ἐνθα δύο εἰκόνες τῆς Θεοτόκου καὶ τρίτη τῶν ἁγίων Γεωργίου καὶ Δημητρίου ἀξίαι θέας, ἐκ μαρμαροῦ ἀνάγλυφοι καὶ κεχρωσμένοι ἀνάκινται. Οἱ ἱερεῖς μετὰ προθυμίας δεικνύουσιν ἡμῖν τὴν πρὸς τὸν τάφον τοῦ αὐτοκράτορος μας ἄγουσαν ὁδόν. Ἀνωτέρω παρὰ τινὰ πάλιν καμπὴν τῆς ὁδοῦ ἀριστερὰ, αἱρεται τὸ μεγαλοπρεπὲς Ζεῖρεκ Τζαμί, ἄλλοτε ναὸς τῶν χριστιανῶν. Ἀνελθόντες δ' ἐντεῦθεν ὁδὸν ὀρθίαν ἀφικόμεθα εἰς τὸ Βερά Μεϊδανί. Ἡ πλατεῖα αὕτη ἀνώμαλος καὶ ὑπὸ γυδαίων περιβαλλομένη οἰκιῶν καὶ τινῶν ἐργαστηρίων ἔχει ἱκανὰ βαθύσκια δένδρα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα καφεψέον καὶ ἐξω αὐτοῦ ἐπὶ σοφάδων Μουσουλμάνοι οἰκιάζοντες ἐν μακαρίστῃ ἀρρήτῳ, ροροῦσιν ἀνυπόδητοι καὶ ἀχίτωνες ἀργίλιν. Ἑλλήν καπνῆλος δεικνύει ἡμῖν τὴν εἰσόδον τοῦ Βερά-Χανέ.

*

*

Οὕτε τῆς Μονεμβασίας, οὕτε τοῦ Μουσῶν, οὕτε αὐτὰ τὰ ἀμυδρὰ τοῦ Μουχλιού ἐρείπια ἐνεποίησαν· μαί τοσούτον ἄλγος, ὅσον ἡ εἰρημένη θύρα καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀθλιότητος ἐτοιμόρροποι καλύβαι τῆς εὐρείας τοῦ Βερά-Χανέ αὐλῆς. Ρῦπος καὶ οὐχός. Ἐκεῖ τοῦ σαράντου ἡ ἀνα-

κάλυψις δὲν ἔφθασε. Σκυτοτόμοι, ὑφάνται, πλύντριξι ἐνοικουσι, παιδάρια δὲ ὠχρὰ καὶ ρακένδυτα πληροῦσι τὴν αὐλήν.

Κατευθυνόμεθα ἀριστερά. Εἰς τὸ βῆθος περιβαλλόμενος ὑπὸ κιγκλιδώματος σιδηροῦ εἶναι τάφος ἔχων στήλας δύο Μουσουλμάνων· συκὴ καλύπτει αὐτάς, περιποιεῖται δὲ τὸν τάφον χότζας ρινότμητος. Λέγεται τεθαμμένος Ἀράπης τις κατ' ἄλλους ὁ γιγανταῖος Χασάν, ὁ πρῶτος τῶν Γενιταίων, ἀναβάς ἐπὶ τῶν τειχῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἀλώσεως. Ἡ κτηνώδης ρώμη ἐτόφη πλησίον τῆς ἱερᾶς φιλοπατρίας ὁ δοῦλος πλησίον τοῦ αὐτοκράτορος.

Οἱ ἐνοικοὶ τοῦ Χανίου ἐξεληθόντες ὁδηγοῦσιν ἡμᾶς παρὰ τὸν τάφον τοῦ Παλαιολόγου δακρύοντες συγκεκνημένοι· ἐκ τῆς ἐλευθέρου πατρίδος ἦλθον Ἕλληνες ἐλεύθεροι νὰ προσκυνήσωσιν ἐπὶ τοῦ εὐτελοῦς χώματος τοῦ ἥρωος.

Λέγουσιν, ὅτι ὁ Μεχμέτ ἅμα εἰσελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν μ. μ. τῆς 29 Μαΐου, μαθὼν ὅτι ὁ Παλαιολόγος οὔτε ἡμικαλιτῆς οὔτε εὐφυγῆς, διέταξε νὰ ζητηθῇ μεταξὺ τῶν νεκρῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀνεγνωρίσθη ἐκ τῶν ἐρυθρῶν πεδίων φερόντων χρυσοποικίλτον τὸν δικέφαλον ἀστὸν. Ἐκθέσας δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀντιπάλου ὁ βάρβαρος ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Αὐγουστείου, ἐπλήρωσε τὴν ὑστεραίαν αὐτὴν ἀχύρων καὶ ἐπεμφε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Ἀνατολῆς ἐπιδεικνύων ἀπανθρώπως τὴν νίκην. Τὸ δὲ σῶμα τοῦ Κωνσταντίνου διέταξε νὰ ταφῇ μεγαλοπρεπῶς· ἀλλὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ ταφὴν δὲν μαρτυρεῖ ὁ σήμερον τάφος.

ὑπὸ τὴν δυτικὴν γωνίαν τοῦ καταρρέοντος τοίχου τῆς αὐλῆς φαίνονται τινες εὐτελεῖς ἄξεστοι, πλάκες σχεδὸν κεχωσμέναι. Σωρὸς ξηρῶν φύλλων, καὶ ἔδαφος ἀχμηρὸν, ὅπου οὐδέποτε ἐκαλλιεργήθη ἡμερον καὶ χλωρὸν φυτόν, καλύπτουσιν αὐτόν. Μόνον πρὸς τὴν δυτικὴν τοῦ τάφου πλευρὰν ὑφ' ὃν τὸν χαρίεντα αὐτῆς κορμὸν ἀκακία, ἑκάστην ἕκα ραίνουσα τὰ ἄγνα καὶ εὐώδη ἄνθη αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἁγίου χώματος τοῦ μάρτυρος. Διότι κατὰ παράδοσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἐνταῦθα κεῖται ὁ βασιλεὺς, ὅστις δὲν πρεδόθη, δὲν εἶ

δέχθη τὰς προτάσεις τοῦ Μεχμέτ—νὰ μείνῃ κύριος τῆς Πελοποννήσου—, δὲν ἔμεινεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἀργός, δὲν ἔφυγε πρὸς τὴν θάλασσαν νὰ σωθῇ διὰ τῶν πλοίων. Ἦξευρεν ὅτι εἴκοσι πέντε αἰώνων δόξα, ὁ Ἕλλητισμός, εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ ἐστηριγμένα τὰ ὄμματα, καὶ παρέμεινε πεντήκοντα τέσσαρας ἡμέρας μαχόμενος εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων γραμμῇ, ὡς ἤρμοζεν εἰς στρατιώτην Ἕλληνα καὶ ἔπεσεν ὑστάτος ἐπὶ τῶν τειχῶν πρόμαχος, ὡς ἤρμοζεν εἰς βασιλέα.

Οἱ Τοῦρκοι ἐφάνησαν ἄξιοι ἐαυτῶν· ὕβρισαν τὴν κεφαλὴν καὶ περιεφρόνησαν τὸ σῶμα τοῦ πολεμίου αὐτοῖς· καὶ σήμερον δὲ γείτων τις Τοῦρκος πασᾶς καὶ ἱατρός σωριάζει ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοκράτορος, τοῦ στρατηγοῦ τοῦ τὰ σκουπίδια... Ἀλλ' οἱ περίξ χριστιανοὶ ἀνάπτουσιν ἐκάστην νύκτα κινδύλι μυστικόν, ἐλπίζοντες, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν ἀπὸ τοῦ πενιχρὸν αὐτὸ κινδύλι, ὅπου χύνει τὸ γλυκύ του φῶς ἐπὶ τοῦ μνήματος τοῦ Παλαιολόγου, θὰ ἀνακλῶνται φῶς μέγα μέλλον νὰ φωτίσῃ νέαν Ἑλληνικὴν αὐτοκρατορίαν. Δὲν λησμονοῦσιν ἐκεῖ τὸ λόγιον:

«Πάλι με χρόνους με καιροὺς πάλι δικὰ μας θάναι.»

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑξῆς

...Δὲν νομίζω αἰσχρὰν τὴν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ψαρομῆτιαν· εἰς ἐναντίας καὶ διασάκκιον ἤθελα μετὰ χαρᾶς βάλλει εἰς τὸν ὄμιόν μου, νὰ περιέρχωμαι ὅπου μυρισθῇ ἀργύριον, νὰ τὸ ζητῶ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἀδαμάντιος Κοραῖς

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Δωρεαὶ ὑπὲρ τῶν «Πατριῶν»

Ἡ «Ἐπίκουρος τῶν Μακεδόνων ἐπιτροπὴ» προσήνεγκε τῇ Ἐταιρείᾳ ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τῶν «Πατριῶν», ἐτησίαν χορηγίαν δρ. 100. Ἡ εὐεργέτις τῇ Ἐταιρείᾳ κόμησα Λουίζα Δε Ρικινκερὺ ἀπέστειλεν ὑπὲρ τῶν «Πατριῶν» νέαν δωρεάν ἐκ δρ. 500.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Βιβλ. 53.

Η ΣΟΥΗΔΙΑ ὑπὸ Α. Βικέλα

Περιέχει ἐντυπώσεις τοῦ γράφαντος ἐξ ἐπισκέψεως του εἰς τὴν Σκανδιναυικὴν χώραν, συνοδευομένης ὑπὸ πολλῶν εἰκόνων.

Κατόπιν θὰ ἐκδοθῶσι τὸ Ψάρευμα ὑπὸ Γ. Δροσίνη, Ἰστορίαι τῆς Μεταξίης ὑπὸ Γ. Κυριακοῦ καὶ Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος ὑπὸ Π. Καρολίδου. Τὸ βιβλίον πωλεῖται λεπτὰ 40 εἰς τὸ Κατάστημα τοῦ Συλλόγου καὶ εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΤΕΛΕΤΩΝ

Τῆς Ἀνατολ. Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΡΣΙΔΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ Β.

Ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Τιμᾶται δρ. 3 Ἐξώτερος φρ. χρ. 3.

ΝΕΥΤΑΤΑ

ΚΑΠΕΛΑ

ΔΡΙΣΙΚΟΠΟΙΤΟΥ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑΣ

Ἐβδομαδιαῖαι τακτικαὶ ἀναχωρήσεις ἐκ Πειραιῶς

ΔΕΥΤΕΡΑΝ μεσημέρια διὰ Καλάμας· Κατάκωλον, Πάτρας Κέρκυραν, Τεργέστην. ΔΕΥΤΕΡΑΝ, 7 μ. μ. διὰ Χαλκίδας, Αἰδηψόν, Στυλίδας καὶ Βόλον.

ΠΕΜΠΤΗΝ, 12 μεσημέρ. διὰ Χίον, Σμύρνην, Μυτιλήνην, Δαρδανέλλια, Κωνσταντινούπολιν, Ἀμισόν, Κερκασοῦντα, Τραπεζοῦντα καὶ Ὀρδοῦ.

ΠΕΜΠΤΗΝ, 7 μ. μ. διὰ Λαύριον, Χαλκίδα, Ἀταλάντην, Αἰδηψόν, Στυλίδας καὶ Βόλον.

ΠΕΜΠΤΗΝ 8 μ. μ. διὰ Ἰτίαν, Πάτρας Ἀστακόν, Βασιλικήν, Λευκάδα, Πρέβεζαν Σαλαῶραν

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

ΤΕΤΑΡΤΗΝ, 8 μ. μ. (Κατ' εὐθείαν) διὰ Κέρκυραν καὶ Τεργέστην. Μετὰ τὴν ἀφίεντῆς Βασιλικοῦ ἀμαρτοστοιχίας ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἀσφαλιστικὴ Ἐταιρεία

Ο ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΣ ΦΟΙΝΙΞ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ τῇ 1860 ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ

Κεφάλαια μετοχικὰ Φρ. 1 60.000.000

Ἀσφάλεια Ζωῆς ἐν ἱσχύϊ 50.000.000

Ἐνεργοῦνται ἀσφάλειαι ἐπὶ τῶν κινε-

δύων τοῦ πυρός.—Ἀσφάλεια Ζωῆς ὑπὸ λίαν συμφέροντας ὁρους.

Διὰ πάσαν πληροφορίαν ἀπευθυντέον τῷ κ. Σ. ΜΑΥΡΟΥΔΗ

Ὁδὸς Κωνσταντίνου καὶ ἑσέως 40 Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΩΡΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἰδρυτὴς καὶ Πρόεδρος ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς.

Ἀντιπροέδροι Γεώργιος Θεοτόκης, πρωθυπουργός, Ἀλέξανδρος Ζαΐνης βουλευτὴς, πρῶην πρωθυπουργός, Πέτρος Π. Καλλιγᾶς.

Γεν. Γραμματεὺς Ἀριστείδης Βαμπᾶς, τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν.

Ἐγγράφονται Ἐταῖροι οἱ καταβάλλοντες ἐτησίως δρ. δέκα, ἢ ἐφάπαξ δρ. ἑκατὸν πενήκοντα.

Ἀναγράφονται Δωρηταὶ οἱ προσφέροντες δωρεάν ἀξίας δρ. 500. Εὐεργέται οἱ προσφέροντες δωρεάν ἀξίας δρ. 1000 καὶ Μεγάλοι Εὐεργέται οἱ προσφέροντες δωρεάν ἀξίας δρ. 2000.

Διεύθυνσις: Ἑλληνικὴ Γεωργικὴ Ἐταιρεία, Ἀρ. Βαμπᾶς, Ἀθήναι.